

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

41. ఏకచత్వారింశః సర్గః - నగరసంక్షోభః

|| నగరసంక్షోభః ||

తస్మిన్స్తు పురుషవ్యాఘ్రే వినిర్యాతే కృతాంజలౌ |
ఆర్తశబ్దోఽథ సంజజ్ఞే స్త్రీణామంతఃపురే మహాన్ || 1 ||
అనాథస్య జనస్యాస్య దుర్బలస్య తపస్వినః |
యో గతిః శరణం చాసీత్స నాథః క్వను గచ్ఛతి || 2 ||
న క్రుధ్యత్యభిశప్తోఽపి క్రోధనీయాని వర్జయన్ |
క్రుద్ధాన్త సాదయన్సర్వాన్సమదుఃఖః క్వచిద్గతః || 3 ||
కౌసల్యాయాం మహాతేజాః యథా మాతరి వర్తతే |
తథా యో వర్తతేఽస్మాను మహాత్మా క్వ ను గచ్ఛతి || 4 ||
కైకేయ్యా క్లిశ్యమానేన రాజ్ఞా సంచోదితో వనమ్ |
పరిత్రాతా జనస్యాస్య జగతః క్వ ను గచ్ఛతి || 5 ||
అహో నిశ్చేతనో రాజా జీవలోకస్య సంప్రియమ్ |
ధర్మం సత్యవ్రతం రామం వనవాసే ప్రవత్స్వతి || 6 ||
ఇతి సర్వా మహిష్యస్తాః వివత్సా ఇవ ధేనవః |
రురుదుశ్చైవ దుఃఖార్తాః సస్వరం చ విచుక్రుశుః || 7 ||
స తమంతఃపురే ఘోరమార్తశబ్దం మహీపతిః |
పుత్రశోకాభిసంతప్తః శ్రుత్వా చాసీత్సుదుఃఖితః || 8 ||
నాగ్నిహోత్రాణ్యపూయంత నాపచన్లుహమేధినః |
అకుర్వన్త ప్రజాః కార్యం సూర్యశ్చాంతరథీయత || 9 ||
వ్యసృజన్కబలాన్నాగాః గావో వత్సాన్తపాయయన్ |
పుత్రం ప్రథమజం లభ్యా జననీ నాభ్యనందత || 10 ||
త్రిశంకుర్లోహితాంగశ్చ బృహస్పతిబుధావపి |
దారుణాః సోమమభ్యేత్య గ్రహాః సర్వే వ్యవస్థితాః || 10 ||
నక్షత్రాణి గతార్చింషి గ్రహాశ్చ గతతేజసః |
విశాఖాస్తు సధూమాశ్చ నభసి ప్రచకాశిరే || 11 ||
కాలికానిలవేగేన మహోదధిరివోత్థితః |
రామే వనం ప్రవ్రజితే నగరం ప్రచచాల తత్ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

41. ఏకచత్వారింశః సర్గః - నగరసంక్షోభః

దిశః పర్యాకులాః సర్వాస్తిమిరణేవ సంవృతాః |

న గ్రహో నాపి నక్షత్రం ప్రచకాశే న కించన || 14 ||

అకస్మాత్సాగరః సర్వో జనో దైన్యముపాగమత్ |

ఆహారే వా విహారే వా న కశ్చిదకరోన్వనః || 15 ||

శోకపర్యాయసంతప్తః సతతం దీర్ఘముచ్ఛ్వాసన్ |

అయోధ్యాయాం జనః సర్వః శుశోచ జగతీపతిమ్ || 16 ||

బాష్పపర్యాకులముఖో రాజమార్గగతో జనః |

న హృష్టః లక్ష్మణే కశ్చిత్సర్వః శోకపరాయణః || 17 ||

న వాతి పవనః శీతో న శశీ సౌమ్యదర్శనః |

న సూర్యస్తపతే లోకం సర్వం పర్యాకులం జగత్ || 18 ||

అనర్థినః సుతాః స్త్రీణాం భర్తారో భ్రాతరస్తథా |

సర్వే సర్వం పరిత్యజ్య రామమేవాన్వచింతయన్ || 19 ||

యే తు రామస్య సుహృదః సర్వే తే మూఢచేతసః |

శోకభారేణ చాక్రాంతాః శయనం న జుహుస్తదా || 20 ||

తతస్త్యయోధ్యా రహితా మహాత్మనా పురందరేణేవ మహీ సపర్వతా |

చచాల ఘోరం భయశోకపీడితా సనాగయోధాశ్యగణా ననాద చ || 21 ||

ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకియే ఆదికావ్యే అయోధ్యకాండే

ఏకచత్వారింశః సర్గః || 41 ||

